

เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีไทยในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ในช่วงปี 2531 - 2535

นางสาวนาทฤดี จุลประยูร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-639-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16657125

A COMPARATIVE STUDY OF THE IMAGE OF THAILAND'S PRIME MINISTERS
IN THAI DAILY NEWSPAPERS DURING 1988 - 1992

Miss Natrudee Junprayoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-639-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีไทยในหน้าหนังสือพิมพ์

รายวันภาษาไทย ในช่วงปี 2531 - 2535

โดย

นางสาวนาทฤดี จุลประยูร

ภาควิชา

การหนังสือพิมพ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูววรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิรโสภณ)

.....
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เปี่ยมจรงค์กิจ)

นาทฤดี จุลประยูร : เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีไทยในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน
ภาษาไทย ในช่วงปี 2531-2535 (A COMPARATIVE STUDY OF THE IMAGE OF
THAILAND'S PRIME MINISTERS IN THAI DAILY NEWSPAPERS DURING 1988-
1992) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร, 173 หน้า. ISBN 974-631-639-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
พลเอกสุจินดา คราประยูร และนายอานันท์ ปันยารชุน ที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน โดยใช้
วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และการหาค่าในเชิงปริมาณประกอบ ศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ คือ
ไทยรัฐ มติชน และบ้านเมือง ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม 2531-วันที่ 30 กันยายน 2535 โดยใช้วิธี
การสุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 633 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ บทบาทที่แสดงออกคือ
เหตุการณ์และประเพณีของข่าวของนายกรัฐมนตรีทั้งสาม ที่ถูกนำเสนอมากที่สุดคือ ประเพณีของข่าวใน
เรื่องการเมืองการปกครอง รองลงมาคือประเพณีของข่าวในเรื่องเศรษฐกิจสังคม ยกเว้นพลเอกสุจินดา
คราประยูร ถูกนำเสนอในด้านการทหารมากเป็นลำดับที่สอง

การนำเสนอภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีทั้งสามในหนังสือพิมพ์ ที่ปรากฏในลักษณะของบทบาทที่
แสดงออกคือเหตุการณ์และประเพณีของข่าว รวมทั้งบุคลิกภาพ ถูกนำเสนอมากที่สุดในคอลัมน์วิจารณ์/
ซุบซิบ รองลงมานำเสนอในลักษณะของเนื้อข่าว แต่ที่พบน้อยที่สุดคือในบทบรรณาธิการ

เมื่อนำภาพลักษณ์ที่ปรากฏในเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ของนายกรัฐมนตรีทั้งสาม มาเปรียบเทียบกับ
พบว่า ภาพลักษณ์ของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีแนวโน้มไปในทางบวกมากกว่าทางลบ ภาพลักษณ์ของ
พลเอกสุจินดา คราประยูร มีแนวโน้มไปในทางลบมากกว่าทางบวก ภาพลักษณ์ของนายอานันท์ ปันยารชุน
มีแนวโน้มทั้งในทางบวกและทางลบใกล้เคียงกัน

ภาควิชา...วารหนังสือพิมพ์.....
สาขาวิชา...วารหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา...2537.....

ลายมือชื่อนิสิต.....นาทฤดี จุลประยูร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

C450040 : MAJOR JOURNALISM
KEY WORD: IMAGE/PRIME MINISTERS

NATRUDEE JUNPRAYOON: A COMPARATIVE STUDY OF THE IMAGE OF THAILAND'S
PRIME MINISTERS IN THAI DAILY NEWSPAPERS DURING 1988-1992. THESIS
ADVISOR: ASSO.PROF.RACHITLUK SANG-URAI 173PP. ISBN 974-631-639-7

This study aimed at the comparison of image of three Prime Ministers
namely General Chartchai Chunhawan : General Suchinda Craprayoon and Mr.
Arnanda Panyarachun presented in Thai daily newspapers.

This research used the method of content analysis and quantitative
data analysis. This Thai daily newspapers are Thairut, Mathichon and Bann
Mung published between 4th August 1988 - 30th September 1992. Which were
sampled down to 633 issues.

The results of the content analysis showed that the newspapers
contents related to General Chartchai Chunhawan and Mr.Arnanda Panyarachun
were mostly political affairs, economics affairs, and social issues. While
General Suchinda Craprayoon was mostly portrayed in political and military
affairs.

✓ The newspapers' contents related to images and personalities of
these Prime Ministers were mostly presented in gossip and news columns.
They were least mentioned in editorials.

The results of the study showed that the images of General
Chartchai Chunhawan were more positive than negative, the images of
General Suchinda Craprayoon were more negative than positive while the
images of Mr.Arnanda Panyarachoon fell in both catagories.

ภาควิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....นนทกุล จุลประยูร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....S.R. / 17 95.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์จรูญจิตต์ลักขณ
แสงอุไร โดยให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ
ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้งความกรุณาของ
รองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิรโสภณ ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ
รองศาสตราจารย์ ดร. ยุกพล เข็มจรงค์กิจ ซึ่งได้กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ท่านทั้งสองได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย ผู้วิจัย
ขอกราบขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่กล่าวมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการ
ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการค้นคว้าเอกสาร ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกอย่างดีในการติดต่อทุกครั้ง
ขอขอบคุณ คุณณอม ทวีสมบูรณ์ บุคคลที่ทำให้วิทยานิพนธ์เป็นรูปเล่มสำเร็จสวยงาม

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอขอบคุณ คุณศรีวัฒนา จุลประยูร มารดา ผู้เป็นแรงใจอยู่
เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัย รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ขอขอบคุณ คุณศิวกร
คุณนิปฎ ไสววรรณ ที่คอยเป็นพลังใจ และให้ความช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัย รวมทั้ง
ขอบคุณญาติพี่น้อง เพื่อนพ้อง ที่เป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด

นาทฤติ จุลประยูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	7
ปัญหาคำวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์	9
แนวคิดเรื่องนายประตู่ข่าวสาร	16
แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อพิจารณาโดยสื่อมวลชน	20
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์	24
แนวคิดทางสังคมวิทยาที่มีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3. ระเบียบวิธีวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	45
วิธีสร้างแบบบันทึกข้อมูล	45
เกณฑ์การบันทึกข้อมูล	48
หน่วยของการวิเคราะห์	54

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	57
4. ผลการวิจัย	58
ภาพลักษณ์ของพล เอกชาติชาย ชุณหะวัณ	58
ภาพลักษณ์ของนายอานันท์ ปันยารชุน	84
ภาพลักษณ์ของพล เอกสุจินดา คร่าประยุทธ์	114
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	154
สรุปผลการวิจัย	154
อภิปรายผล	156
ข้อเสนอแนะ	162
รายการอ้างอิง	163
ภาคผนวก	168
ประวัติผู้เขียน	173

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบการวิเคราะห์การนำเสนองานประเภทของข้าวที่เกี่ยวข้องกับพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	59
2. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บทบาทของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่แสดงออกต่อเหตุการณ์และประเภทของข้าวในรูปแบบการนำเสนอ	61
3. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บุคลิกภาพของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จากรูปแบบการนำเสนอ	78
4. เปรียบเทียบการวิเคราะห์การนำเสนองานประเภทของข้าวที่เกี่ยวข้องกับนายอานันท์ ปันยารชุน ในช่วงที่ 1	85
5. เปรียบเทียบการวิเคราะห์การนำเสนองานประเภทของข้าวที่เกี่ยวข้องกับนายอานันท์ ปันยารชุน ในช่วงที่ 2	87
6. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บทบาทของนายอานันท์ ปันยารชุน ที่แสดงออกต่อเหตุการณ์และประเภทของข้าวในรูปแบบการนำเสนอ ในช่วงที่ 1 ...	89
7. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บทบาทของนายอานันท์ ปันยารชุนที่แสดงออกต่อเหตุการณ์และประเภทของข้าวในรูปแบบการนำเสนอ ในช่วงที่ 2 ...	90
8. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บุคลิกภาพของนายอานันท์ ปันยารชุน จากรูปแบบการนำเสนอ ในช่วงที่ 1	108
9. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บุคลิกภาพของนายอานันท์ ปันยารชุน จากรูปแบบการนำเสนอ ในช่วงที่ 2	110
10. เปรียบเทียบการวิเคราะห์การนำเสนองานประเภทของข้าวที่เกี่ยวข้องกับพลเอกสุจินดา คราประยูร	114

ตารางที่	หน้า
11. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บทบาทของพลเอกสุจินดา คราประยูร ที่แสดงออกต่อ เหตุการณ์และประ เภทของข่าวในรูปแบบการนำ เสนอ ...	116
12. เปรียบเทียบการวิเคราะห์บุคลิกภาพของพลเอกสุจินดา คราประยูร จากรูปแบบการนำ เสนอ	135
13. ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบบทบาทที่แสดงออกต่อ เหตุการณ์และ ประ เภทของข่าวของนายกรัฐมนตริตั้งสาม	139
14. ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่ปรากฏใน เนื้อหา ในหนังสือพิมพ์ของนายกรัฐมนตริตั้งสาม	142